

2017

SRH N.V. Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

<i>Bestuursverslag</i>	2
1 Inleiding	2
1.1 Doelstelling en governance	2
1.2 Gerechtelijke procedures naar aanleiding van de nationalisatie	3
1.3 Onderzoek saldocompensatiestelsel	4
1.4 Resultaat	5
1.5 Vooruitzichten	5
2 Strategie en ontwikkelingen	5
2.1 Strategie en organisatie	5
2.2 Nationalisatie en maatregelen Europese Commissie	5
2.3 Dividendbeleid	6
2.4 Medewerkers	6
3 Corporate governance	6
3.1 De raad van bestuur	6
3.2 Remuneratierapport	7
3.3 Algemene vergadering van aandeelhouders	9
3.4 Code Corporate Governance	9
4 Financiële ontwikkelingen	9
5 Risicobeheer, liquiditeit en kapitaalmanagement	10
5.1 Risicobeheer en governance	10
5.2 Procesrisico	10
5.3 Kapitalisatie	10
5.4 Liquiditeitsmanagement en financiering	10
5.5 Marktrisico	11
<i>Jaarrekening</i>	12
Jaarrekening	12
Grondslagen van waardering activa en passiva en de resultaatbepaling	15
Toelichtingen op individuele posten van de balans	19
Toelichtingen op individuele posten van de winst- en verliesrekening	23
Overige toelichtingen op de winst- en verliesrekening	25
Handtekeningen	26
<i>Overige gegevens</i>	27
Statutaire regeling inzake de winst- en verliesbestemming	27
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	28

Bestuursverslag

1 Inleiding

SRH N.V. (voorheen SNS REAAL N.V.) was tot en met 26 juli 2015 de moedermaatschappij van VIVAT N.V. (voorheen REAAL N.V.) en tot en met 30 september 2015 de moedermaatschappij van de Volksbank N.V. (voorheen SNS Bank N.V.). Na de overdracht van de bankactiviteiten heeft SRH N.V. geen dochtermaatschappijen meer die operationele activiteiten ontplooiën. In dit jaarverslag refereren 'SRH' en 'Vennootschap' aan de rechtspersoon SRH N.V., met statutaire zetel te Utrecht, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 16062627. SRH houdt kantoor aan de Croeselaan 1, 3521 BJ Utrecht. Vanaf 19 mei 2017 is de Staat der Nederlanden (de 'Staat') aandeelhouder van SRH, nadat op die datum de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen ('NLFI') de aandelen van SRH heeft laten decertificeren en heeft overgedragen aan de Staat.

Voor zover van toepassing, wordt met 'de Volksbank', of 'Bank' gerefereerd aan de Volksbank N.V., en refereren 'VIVAT' en 'Verzekeraar' aan VIVAT N.V.

1.1 Doelstelling en governance

Doelstelling SRH

SRH zet zich professioneel, integer en doelgericht in om tot afwikkeling te komen van werkzaamheden die verband houden met haar historie als houdster van aandelen in financiële instellingen, onder meer voortvloeiend uit de onteigening van door haar uitgegeven aandelen en obligaties bij de nationalisatie van SNS REAAL N.V. (hierna: 'SNS REAAL') in 2013.

SRH realiseert zich de maatschappelijke betekenis van de staatssteun en nationalisatie van financiële instellingen in het algemeen en die van SNS REAAL, waarbij voor de eerste maal de Interventiewet werd toegepast, in het bijzonder. SRH ziet het dan ook als haar verantwoordelijkheid om de afwikkeling van de Vennootschap (en in het verlengde daarvan haar voormalige aandeelhouderschap van de financiële instellingen die tot het concern SNS REAAL behoorden) efficiënt, zorgvuldig en doelmatig uit te voeren. Uiteindelijk zal SRH worden ontmanteld en ophouden te bestaan.

Vanaf 30 september 2015 houdt SRH geen belangen meer in andere vennootschappen en is haar statutaire doel beperkt tot het verder ontmantelen van de Vennootschap. Tussen SRH, de Volksbank en VIVAT bestaan voornamelijk nog afspraken over huisvesting, over het uitwisselen van noodzakelijke data en tot en met ultimo 2017 over het detacheren van personeelsleden ten behoeve van SRH.

SRH stelt voor het boekjaar 2017 een enkelvoudige jaarrekening op overeenkomstig Burgerlijk Wetboek (BW) Boek 2 Titel 9.

Governance

SRH heeft sinds 9 juni 2016 enkel nog een raad van bestuur en niet langer een raad van commissarissen.

Op 18 mei 2017 is de heer H.M. de Mol van Otterloo als lid en voorzitter van de raad van bestuur van SRH herbenoemd voor een nieuwe termijn. Dat wil zeggen dat de benoemingstermijn van de heer De Mol van Otterloo eindigt aan het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap, waarin de jaarrekening over het boekjaar 2017 aan de orde komt.

Op 18 mei 2017 is de heer G.J.H. Broekers als lid van de raad van bestuur van SRH herbenoemd voor een nieuwe termijn. Dat wil zeggen dat de benoemingstermijn van de heer Broekers eindigt aan het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van de Vennootschap, waarin de jaarrekening over het boekjaar 2017 aan de orde komt.

1.2 Gerechtelijke procedures naar aanleiding van de nationalisatie

Algemeen

Per datum van het opmaken van dit jaarverslag zijn als gevolg van de nationalisatie de hieronder genoemde gerechtelijke procedures gestart tegen SNS REAAL, thans SRH. Los van deze procedures zijn er nog andere partijen die SRH aansprakelijk hebben gesteld. Door deze partijen zijn echter (nog) geen procedures gestart. De vermeende aansprakelijkheid is door SRH in alle gevallen als ongegrond van de hand gewezen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat SRH in de toekomst in nieuwe juridische procedures zal worden betrokken. Met betrekking tot de procedures en onderzoeken naar aanleiding van de nationalisatie waar SRH bij betrokken is, is op dit moment nog geen inschatting te maken van de kans dat mogelijke juridische procedures tot een verplichting voor SRH zullen leiden, noch is een inschatting te maken van de hoogte van de (mogelijke) financiële impact van deze procedures op SRH. Om die reden zijn ten aanzien van mogelijke juridische procedures geen voorzieningen gevormd. Hoewel het niet mogelijk is de uitkomst van lopende of dreigende juridische procedures te voorspellen, is de raad van bestuur - op grond van de informatie die thans beschikbaar is en na raadpleging van externe juridische adviseurs - van mening dat het niet valt uit te sluiten dat de uitkomsten van deze procedures een materiële negatieve financiële impact zouden kunnen hebben op de vermogenspositie, resultaten en/of kasstromen van SRH. Hierna benoemen wij de relevante procedures op dit moment die allen verband houden met de nationalisatie.

Enquêteprocedure Vereniging van Effectenbezitters

Op 6 november 2014 heeft de Vereniging van Effectenbezitters (de 'VEB') bij de Ondernemingskamer te Amsterdam een verzoekschrift ingediend tot het houden van een enquête naar het beleid van SNS REAAL, thans SRH, SNS Bank, thans de Volksbank, en het voormalige SNS Property Finance B.V., thans Propertize B.V. ('Propertize'), over de periode 2006 tot en met het moment waarop de enquête is afgerond. Op 8 juli 2015 heeft de Ondernemingskamer geoordeeld dat de VEB (alsmede de in de procedure aan haar zijde gevoegde partij Stichting Beheer SNS REAAL) ontvankelijk is in haar verzoek tot het houden van een enquête voor zover het SRH betreft. Ten aanzien van de Volksbank is de beslissing aangehouden en ten aanzien van Propertize is het verzoek afgewezen. SRH, alsmede de Volksbank, hebben cassatie ingesteld tegen deze beslissing van de Ondernemingskamer. Op 4 november 2016 heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan en heeft hij de VEB ontvankelijk geacht. De Ondernemingskamer heeft als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad het verzoek van de VEB tot het houden van een enquête verder in behandeling genomen. SRH en de Volksbank hebben verweer gevoerd tegen het verzoek van de VEB en zij hebben in dat kader op 26 april 2017 hun verzoekschrift bij de Ondernemingskamer ingediend. Vervolgens heeft op 8 juni 2017 de mondelinge behandeling van deze procedure plaatsgevonden. SRH is thans in afwachting van een beschikking van de Ondernemingskamer.

Stichting Beheer SNS REAAL

In de door de Stichting Beheer SNS REAAL (de 'Stichting') op 11 november 2013 bij de rechtbank Amsterdam geëntameerde verzoekschriftprocedure tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor heeft de rechtbank bij beschikking van 15 januari 2015 het verzoek van de Stichting afgewezen. De argumentatie van de rechtbank is - kort gezegd - dat het verzoek van de Stichting 'in al zijn onderdelen' prematuur is, omdat de schadeloosstellingsprocedure bij de Ondernemingskamer (zie hierna 'Overige gerechtelijke procedures relevant voor SRH') zich nog in een beginstadium bevindt. De Stichting is tegen de uitspraak van de rechtbank in beroep gegaan. Op 16 augustus 2016 heeft ook het Hof Amsterdam het verzoek van de Stichting tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor afgewezen. De Stichting heeft vervolgens op 16 november 2016 bij de Hoge Raad cassatie ingesteld tegen de beslissing van het Hof. SRH heeft zich tegen het cassatieverzoek verweerd. Op 17 november 2017 heeft ook de Hoge Raad de vorderingen van de Stichting afgewezen.

Voorts heeft de Stichting bij dagvaarding van 23 februari 2015 SRH gedagvaard ter verkrijging van een verklaring voor recht omtrent de status van de door haar in 2008 uitgegeven Core Tier 1 Capital Securities (de 'Stichting Securities'). De Stichting stelt zich op het standpunt dat de achterstellingsclausule in de terms and conditions van de Stichting Securities geen toepassing zou (moeten) vinden. De in de Stichting Securities belichaamde vorderingen zouden daarmee volgens de Stichting in rang gelijk zijn aan concurrente vorderingen, hetgeen mogelijk relevant is voor haar positie in de schadeloosstellingsprocedure bij de Ondernemingskamer (zie 'Overige gerechtelijke procedures relevant voor SRH'). De Staat heeft zich in de onderhavige procedure aan de zijde van SRH gevoegd. Bij vonnis van 18 mei 2016 zijn door de rechtbank Amsterdam de vorderingen van de Stichting afgewezen. De Stichting heeft hoger beroep ingesteld tegen het genoemde vonnis. De Stichting heeft een memorie van grieven ingediend. SRH en de Staat hebben daarop een memorie van antwoord ingediend. SRH is in afwachting van een uitspraak van het Hof.

Overige gerechtelijke procedures relevant voor SRH

Verder zijn er nog gerechtelijke procedures waarbij SRH geen (proces)partij of rechtstreeks onderwerp van onderzoek is maar waarvan het verloop en de uitkomst mogelijk materiële invloed kunnen hebben op de positie van SRH.

Schadeloosstellingsprocedure

Dit geldt allereerst voor de door voormalig rechthebbenden van de onteigende effecten en vermogensbestanddelen gestarte schadeloosstellingsprocedure bij de Ondernemingskamer. In de door de Ondernemingskamer op 11 juli 2013 gewezen tussenbeschikking is bepaald dat deskundigen zullen worden benoemd ter bepaling van de waarde van de op 1 februari 2013 onteigende vermogensbestanddelen en effecten. De Ondernemingskamer heeft daarbij ook zelf uitgangspunten voor de waardebepaling gegeven. De Hoge Raad heeft zich in zijn arrest van 20 maart 2015 over die uitgangspunten uitgesproken.

Een van de uitgangspunten van de Ondernemingskamer was dat de schadeloosstelling hoger moet zijn dan het aanbod van nihil dat door de minister van Financiën was gedaan, omdat de minister dat aanbod onvoldoende zou hebben toegelicht. Volgens de Hoge Raad moet de Ondernemingskamer zelf, dus los van het aanbod, de schadeloosstelling vaststellen. Daarvoor is niet van belang hoe de minister zijn aanbod heeft toegelicht. Een en ander betekent dat de schadeloosstelling alsnog op nihil zou kunnen uitkomen.

Daarnaast beoordeelt de Hoge Raad een groot aantal andere door de Ondernemingskamer gegeven uitgangspunten voor de schadeloosstelling, onder meer over de betekenis van de beurskoers voor de waardebepaling en de vraag of rekening mag worden gehouden met het optreden van De Nederlandsche Bank voorafgaand aan de onteigening (het zogeheten SREP-besluit). Op diverse punten werden nieuwe uitgangspunten geformuleerd. Het gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad is dat de schadeloosstellingsprocedure, die bij de Ondernemingskamer wordt voortgezet, op diverse punten moet worden bijgesteld.

De Ondernemingskamer heeft - met inachtneming van de in het arrest van de Hoge Raad van 20 maart 2015 gegeven kaders - bij beschikking van 26 februari 2016 bepaald dat de waarde van de onteigende effecten en vermogensbestanddelen dient te worden vastgesteld door deskundigenonderzoek. In dat verband heeft de Ondernemingskamer drie deskundigen benoemd, die eind 2017 een conceptrapport hebben afgerond. Op dit conceptrapport heeft een aantal procespartijen in het kader van hoor en wederhoor gereageerd. De deskundigen zullen thans een definitief rapport concipiëren. Een eventueel uit deze procedure voortvloeiende schadeloosstelling wordt voldaan door de Staat.

Gerechtelijke procedure rechtsgang onteigeningsbesluit

In een andere procedure heeft een aantal partijen de uitkomst van de beroepsprocedure bij de Raad van State, waarbij het onteigeningsbesluit in stand is gelaten, ter toetsing voorgelegd aan het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ('EHRM'). Het EHRM heeft bij uitspraak van 9 april 2015 geoordeeld dat de beroepsprocedure zelf als rechtmatig geldt. Een hernieuwde rechtsgang naar het EHRM aangaande de procesgang rondom de schadeloosstelling in verband met de nationalisatie behoort nog steeds tot de mogelijkheden.

1.3 Onderzoek saldocompensatiestelsel

Binnen SRH bestond sinds lange tijd een verwevenheid in de structuur van rekening-courantsaldi, aangeduid als een stelsel van saldocompensatie en rente-integratie.

Op basis van deze structuur had VIVAT in het derde kwartaal van 2013 een schuld (negatief saldo op de rekening-courant) van circa €700 miljoen aan SNS Bank ('SNS', een label van de Volksbank), terwijl SRLEV N.V. ('SRLEV', een dochtermaatschappij van VIVAT) een positief saldo op de rekening-courant had van circa €800 miljoen. Inherent onderdeel van deze structuur was een verpanding door VIVAT van het positieve saldo van SRLEV ten behoeve van SNS. Deze noodzakelijke verpanding en de gevolgen voor de berekening van de solvabiliteit van SRLEV zijn pas in het derde kwartaal 2013 aan het licht gekomen, waarna het stelsel op andere wijze is gestructureerd.

Naar (de structuur en de consequenties van) genoemd saldocompensatiestelsel hebben verschillende onderzoeken plaatsgevonden. Inmiddels zijn alle onderzoeken afgerond en heeft de minister van Financiën bij brief van 3 oktober 2017 zijn eindoordeel aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt. De minister heeft daarbij aangegeven dat de Landsadvocaat het onvoldoende aannemelijk acht dat de Staat als gevolg van een onjuiste weergave van de solvabiliteit van SRLEV schade heeft geleden, dat een van de voorwaarden voor aansprakelijkheid op grond van onrechtmatige daad daarom niet vervuld wordt en dat de Landsadvocaat dan ook aansprakelijkstelling van derden afraadt.

1.4 Resultaat

SRH rapporteerde over 2017 een nettoverlies van €2,9 miljoen tegenover een nettoverlies van €11,0 miljoen over 2016. Zie hoofdstuk 4 'Financiële ontwikkelingen' voor verdere informatie.

1.5 Vooruitzichten

Zoals hiervoor vermeld, is het doel om te komen tot een ontmanteling van SRH. Voordat deze ontmanteling volledig zal worden gerealiseerd, dienen alle nog lopende zaken van SRH te worden afgewikkeld. De belangrijkste zijn alle af te wikkelen lopende en toekomstige juridische procedures die - mede naar aanleiding van de nationalisatie van SRH - zijn of nog worden ingesteld tegen SRH.

Na afronding van de vorenbedoelde zaken zullen alle overeenkomsten waarbij SRH partij is, worden beëindigd en kan de ontmanteling van SRH worden voltooid. De ontmanteling zal zorgvuldig plaatsvinden. Het is de verwachting dat dit mede met het oog op de lopende juridische procedures enige jaren zal duren.

2 Strategie en ontwikkelingen

2.1 Strategie en organisatie

SRH heeft geen dochtermaatschappijen meer die operationele activiteiten ontplooiën. Het in stand laten van SRH heeft op termijn geen toegevoegde waarde meer. In lijn met de verplichtingen die voortvloeien uit het herstructureringsplan zoals omschreven in paragraaf 2.2, zal SRH uiteindelijk worden ontmanteld. De strategie van SRH volgt eveneens uit haar statutaire doelomschrijving.

Het tijdstip waarop de daadwerkelijke ontmanteling haar beslag krijgt, is afhankelijk van het verloop van de juridische procedures die mede naar aanleiding van de nationalisatie van SRH tegen SRH zijn of nog worden ingesteld.

Per de datum van het opmaken van dit jaarverslag zijn (nog) geen gerechtelijke procedures gestart tegen SRH anders dan vermeld in de toelichting 'juridische procedures en onderzoeken' onder de 'niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa' in de jaarrekening.

2.2 Nationalisatie en maatregelen Europese Commissie

Na de onteigening van de aandelen SRH per 1 februari 2013 heeft de Nederlandse Staat in 2013 een herstructureringsplan ingediend bij de Europese Commissie, waarvan de verkoop van de Verzekeraar een belangrijk onderdeel was. De Europese Commissie heeft op 19 december 2013 definitief goedkeuring verleend voor deze maatregelen van de minister van Financiën. In haar besluit van 19 december 2013 heeft de Europese Commissie een aantal voorwaarden en restricties aan SRH gesteld. Na de verkoop van de Verzekeraar is op het niveau van SRH inmiddels aan alle restricties voldaan, zodat SRH zich kan richten op haar verdere afbouw.

2.3 Dividendbeleid

De Vennootschap kan aan aandeelhouders en andere gerechtigden tot voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen conform hetgeen daarover in de wet en de statuten is bepaald.

Conform het bepaalde in de statuten heeft de Vennootschap een reserverings- en dividendbeleid dat wordt vastgesteld en kan worden gewijzigd door de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van bestuur kan daartoe een voorstel doen. De vaststelling en nadien elke wijziging van het reserverings- en dividendbeleid wordt als apart agendapunt op de algemene vergadering van aandeelhouders behandeld en verantwoord.

Conform het bepaalde in de wet en de statuten van SRH zal, in geval van volledige ontmanteling van SRH, hetgeen na voldoening van alle schulden van SRH resteert, worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. De uitkering vindt, conform de wet en de statuten bepaald, plaats naar evenredigheid van het nominale bedrag van hun aandelen, behoudens eerdere uitkeringen van winst of uitkeringen ten laste van de reserves van SRH in overeenstemming met de wet, de statuten en het voormelde dividendbeleid.

2.4 Medewerkers

Na afronding van de verzelfstandiging van de Bank en de Verzekeraar zijn het doel en de governancestructuur van SRH aangepast. Met ingang van 1 januari 2018 zijn de medewerkers die tot en met ultimo 2017 in dienst van de Volksbank en gedetacheerd bij SRH waren, in loondienst getreden bij SRH. Met een beperkt aantal interne en externe medewerkers wordt thans op een gecontroleerde manier gewerkt aan verdere afbouw van SRH. Er zijn per de datum van opmaak van dit jaarverslag 3 medewerkers (2,6 'full time equivalents' ('fte's') in dienst van SRH. De overige medewerkers (2,5 fte's) zijn werkzaam op basis van een overeenkomst van opdracht.

Het gemiddeld aantal in totaal bij SRH werkzame fte's in 2017 was 6,0 (2016: 9,2). Het totaal bij SRH werkzame fte's ultimo 2017 was 5,1 (2016: 6,8).

3 Corporate governance

3.1 De raad van bestuur

Samenstelling raad van bestuur

De raad van bestuur bestaat per de datum van opmaak van dit jaarverslag uit twee leden. Per 18 mei 2017 is de heer De Mol van Otterloo herbenoemd als lid en voorzitter van de raad van bestuur. Op dezelfde datum is de heer Broekers herbenoemd als lid van de raad van bestuur.

Functioneren raad van bestuur

De raad van bestuur is onder andere verantwoordelijk voor het opstellen en realiseren van de doelstellingen van SRH. SRH is een vennootschap zonder ondernemings- of groepsactiviteiten en heeft ten doel zich op professionele, integere en doelgerichte wijze in te zetten om tot afwikkeling te komen van werkzaamheden die verband houden met haar historie als houdster van aandelen in financiële instellingen, onder meer voortvloeiend uit de onteigening van door haar uitgegeven aandelen en obligaties bij de nationalisatie van SNS REAAL in 2013. Daarbij is de focus verlegd naar de afbouw van SRH.

Formele regels voor het functioneren van de raad van bestuur zijn vastgelegd in de statuten van SRH, in een memorandum van overeenstemming met de Staat en in een reglement voor de raad van bestuur. Het reglement voor de raad van bestuur is in verband met de decertificering van aandelen van SRH laatstelijk gewijzigd per 18 mei 2017.

De wet, statuten, het memorandum van overeenstemming met de Staat en het reglement voor de raad van bestuur bevatten een opsomming van besluiten die aan de goedkeuring van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn onderworpen. Krachtens de statuten en het reglement voor de raad van bestuur geldt voor besluiten van de raad van bestuur dat die worden genomen bij meerderheid van de uitgebrachte stemmen. In vergaderingen brengt ieder stemgerechtigd lid van de raad van bestuur één stem uit. Bij staking van stemmen heeft de voorzitter van de raad van bestuur een beslissende stem, tenzij slechts twee stemgerechtigde leden van de raad van bestuur in functie zijn. Dan is het voorstel verworpen. Er geldt geen quorum, zodat wanneer slechts één bestuurder ter vergadering aanwezig is of ter vergadering vertegenwoordigd is, de betreffende bestuurder zelfstandig kan besluiten.

Benoemingstermijnen, verantwoordelijkheden, curricula vitae en nevenfuncties

De heer H.M. de Mol van Otterloo, bestuursvoorzitter

De heer H.M. de Mol van Otterloo (1949) is sinds 30 september 2015 lid van de raad van bestuur, als voorzitter. Zijn (derde) benoemingstermijn eindigt aan het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van SRH waarin de vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2017 aan de orde komt.

De heer De Mol van Otterloo is als partner van NautaDutilh, waar hij zich met name richtte op de algemene ondernemingsrechtpraktijk, uitgetreden per 1 januari 2014. Hij is gespecialiseerd in geschillenbeslechting, zowel bij de overheidsrechter als in arbitrage. Hij heeft tal van cliënten, zowel Nederlandse als buitenlandse waaronder multinationals, in rechte vertegenwoordigd. Voorts werd en wordt hij als arbiter ingeschakeld voor geschillen verband houdende met overnames, joint ventures en andere vormen van commerciële samenwerking. De heer De Mol van Otterloo is voorts raadsheer-plaatsvervanger geweest bij het Gerechtshof te Amsterdam vanaf 2003 tot en met 2010.

Nevenfuncties: Onderzoeker in opdracht van de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam, arbiter in privaatrechtelijke geschillen, bestuurder bij een Nederlandse joint-venture vennootschap en voorzitter van de stichting 'Arbitrarch', die tot doel heeft het faciliteren van, advisering over en het beslechten van geschillen in de archeologische wereld.

De heer G.J.H. Broekers

De heer G.J.H. Broekers (1947) is sinds 1 juli 2016 werkzaam als adviseur van SRH. Per 22 december 2016 is hij benoemd tot lid van de raad van bestuur. Zijn (tweede) benoemingstermijn eindigt aan het eind van de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders van SRH waarin de vaststelling van de jaarrekening over het boekjaar 2017 aan de orde komt.

De heer Broekers heeft economie gestudeerd aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij heeft een lange loopbaan achter de rug in de financiële dienstverlening. Vanaf 1988 tot 2006 heeft hij op managementniveau diverse functies bekleed bij ING Groep, laatstelijk als lid van de Management Board Divisie Retail Nederland (CFO en plv. CEO). Voorts heeft hij zitting gehad in diverse raden van commissarissen.

Nevenfunctie: Consultant Quist Executive Coaches.

3.2 Remuneratierapport

Inleiding

Het remuneratierapport behandelt de beloning van de raad van bestuur. Dit remuneratierapport is als volgt opgebouwd. Eerst worden de uitgangspunten, governance en het beloningsbeleid beschreven van de leden van de raad van bestuur die per 31 december 2017 in functie waren. Vervolgens wordt de feitelijke beloning van de leden van de raad van bestuur over 2017 beschreven.

Uitgangspunten, governance en beloningsbeleid

Uitgangspunten

Uitgangspunt is dat beloningen binnen SRH voldoen aan de wettelijke kaders. De afbouwdoelstelling van SRH in combinatie met het feit dat de Staat de aandelen in het kapitaal van SRH houdt, is voorts aanleiding een gematigde beloning te hanteren.

Governance

Artikel 14 van de statuten van SRH bepaalt onder meer dat het beleid op het gebied van bezoldiging van de leden van de raad van bestuur wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2:135 juncto 2:383c tot en met 2:383o Burgerlijk Wetboek.

De bezoldiging van de leden van de raad van bestuur wordt met inachtneming van het voormelde beleid vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.

Beloningselementen en arbeidsmarktvergelijking

Leden van de raad van bestuur verrichten hun werkzaamheden op opdrachtbasis. Zij gaan voor de duur van hun benoeming een overeenkomst van opdracht aan met SRH. De beloning van de bestuurders is gemaximeerd. Er is geen sprake van prestatiedoelstellingen of van een variabele beloning. Van een arbeidsmarktvergelijking is geen sprake, onder meer omdat de activiteiten van SRH dusdanig op zichzelf staan dat geen goede vergelijking kan worden gemaakt.

Vast jaarinkomen, geen pensioenbijdrage, geen overige secundaire arbeidsvoorwaarden

De huidige voorzitter van de raad van bestuur, de heer De Mol van Otterloo, is per 30 september 2015 in functie getreden. Op basis van een verwacht tijdsbeslag van de taken en werkzaamheden van de voorzitter van gemiddeld drie dagen per week is een beloning vastgesteld van € 90.000 per jaar exclusief omzetbelasting ('btw') en eventuele onkosten, zonder aanvullende beloningscomponenten. De heer De Mol van Otterloo ontvangt geen variabele beloning en er is geen sprake van prestatiedoelstellingen. Het functioneren van de heer De Mol van Otterloo wordt geëvalueerd door de algemene vergadering van aandeelhouders. De heer De Mol van Otterloo ontvangt geen pensioenbijdrage en neemt niet deel aan enige pensioenregeling van SRH. Er is evenmin sprake van overige secundaire arbeidsvoorwaarden.

De heer Broekers, lid van de raad van bestuur, is per 22 december 2016 in functie getreden. Op basis van een verwacht tijdsbeslag van de taken en werkzaamheden van gemiddeld één dag per week is voor de heer Broekers een beloning vastgesteld van € 30.000 per jaar exclusief btw en eventuele onkosten, zonder aanvullende beloningscomponenten. De heer Broekers ontvangt geen variabele beloning en er is geen sprake van prestatiedoelstellingen. Het functioneren van de heer Broekers wordt geëvalueerd door de algemene vergadering van aandeelhouders. Hij ontvangt geen pensioenbijdrage en neemt niet deel aan enige pensioenregeling van SRH. Er is evenmin sprake van overige secundaire arbeidsvoorwaarden.

Feitelijke beloning raad van bestuur

Zoals uiteengezet in paragraaf 3.1 telde de raad van bestuur over geheel 2017 in totaal twee leden:

De heer H.M. de Mol van Otterloo, voorzitter raad van bestuur van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 en daarna en de heer G.J.H. Broekers, lid raad van bestuur van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 en daarna. De heren D.J. Okhuijsen en W.H. Steenpoorte waren in 2017 niet meer actief als bestuurder of als gewezen bestuurder.

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de beloning per lid van de raad van bestuur over 2017.

in duizenden euro's	Vaste beloningen ¹		Pensioen ²		Overige ³		Totaal	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
H.M. de Mol van Otterloo (per 30-9-2015, voorzitter) ⁴	90	90	--	--	--	1	90	91
G.J.H. Broekers (per 22-12-2016) ⁵	30	1	--	--	1	--	31	1
D.J. Okhuijsen (tot 1-6-2016) ⁶	--	187	--	10	--	57	--	254
W.H. Steenpoorte (tot 31-7-2015) ⁷	--	37	--	--	--	12	--	49
Totaal raad van bestuur	120	315	--	10	1	70	121	395

1 De vaste beloning is het vaste jaarsalaris inclusief vakantiegeld en dertiende maand danwel de managementvergoeding excl. btw.

2 Het pensioen betreft de werkgeversbijdrage verminderd met de eigen bijdrage.

3 Onder "overige" vallen de diverse onkosten. Tot en met 2016 waren hieronder tevens de resterende beloningen begrepen zoals de premies voor arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisicoverzekering, de salaristoelage als compensatie voor het wegvallen van de pensioenopbouw boven de € 100.000, de bijtelling voor het privégebruik van de leaseauto (of de vergoeding in contanten) verminderd met de eigen bijdrage(n), de bijdrage in de ziektekostenverzekering en de sociale lasten.

4 De heer de Mol van Otterloo is sinds 30-9-2015 voorzitter van de raad van bestuur.

5 De heer Broekers is vanaf 22-12-2016 lid van de raad van bestuur.

6 De heer Okhuijsen was tot 1-6-2016 lid van de raad van bestuur.

7 De heer Steenpoorte was over 2016 tot 31 januari 2016 gewezen bestuurder

Totale beloning zittende en gewezen bestuurders 2017

De totale beloning van zittende en voormalige bestuurders in 2017 bedroeg € 121 duizend (2016: € 395 duizend).

Aandelenbezit

De leden van de raad van bestuur bezitten geen aandelen in de Vennootschap.

3.3 Algemene vergadering van aandeelhouders

Op 19 mei 2017 heeft de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen ('NLFI') de aandelen van SRH laten decertificeren, waarna NLFI de aandelen heeft overgedragen aan de Staat. Dit is ingegeven door het feit dat alle economische activiteiten van SRH zijn afgebouwd en SRH niet langer wordt beschouwd als een financiële instelling en uitsluitend de missie heeft om haar resterende juridische dossiers af te bouwen. Hierdoor sluit het beheer van de aandelen van SRH door NLFI niet langer aan bij de wettelijke en statutaire doelstelling van NLFI.

De Staat is enig aandeelhouder van SRH en wordt vertegenwoordigd door het ministerie van Financiën.

3.4 Code Corporate Governance

De Code Corporate Governance (de 'Code') is van toepassing op alle Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen. De tekst van de Code is beschikbaar op www.commissiecorporategovernance.nl. Als gevolg van de nationalisatie is de Code formeel niet meer van toepassing op SRH.

SRH onderschrijft de uitgangspunten van de Code. Evenwel past SRH de Code - mede gelet op (a) de doelstelling van SRH, (b) haar beperkte omvang en (c) het feit dat SRH geen onderneming meer drijft - thans nog slechts beperkt toe.

In dit jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de bepalingen die nog wel relevant zijn voor SRH. De beperkte toepassing betekent dat SRH alleen de volgende principes en best practice bepalingen (deels) toepast: Principe 1.1 (Lange termijn waardecreatie), principe 1.2 (Risicobeheersing), principe 1.4 (Verantwoording over risicobeheersing), principe 1.6 (Benoeming en beoordeling functioneren externe accountant), principe 1.7 (Uitvoering werkzaamheden externe accountant), principe 2.2 (Benoeming, opvolging en evaluatie), principe 2.6 (Misstanden en onregelmatigheden), principe 2.7 (Voorkomen belangenverstrengeling), principe 2.8 (Overnamesituaties), principe 4.1 (De algemene vergadering), principe 4.2 (Informatieverschaffing en voorlichting), principe 4.3 (Uitbrengen van stemmen). Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat het - gelet op deze beperkte toepassing - onder meer niet langer nodig is om bestuursverklaringen op te nemen in het jaarverslag.

4 Financiële ontwikkelingen

SRH rapporteerde over 2017 een nettoverlies van € 2,9 miljoen tegenover een nettoverlies van € 11,0 miljoen over 2016.

Dit € 8,1 miljoen hogere nettoresultaat werd met name verklaard door een € 5,1 miljoen lagere last uit hoofde van vennootschapsbelasting en € 4,0 miljoen lagere operationele lasten, die de € 1,0 miljoen lagere renteopbrengsten, bestaande uit het saldo van rentebaten en -lasten, ruimschoots compenseerden.

De baten van SRH bestonden in 2017 voornamelijk uit renteopbrengsten uit haar vordering op de Nederlandse Staat.

5 Risicobeheer, liquiditeit en kapitaalmanagement

5.1 Risicobeheer en governance

SRH heeft sinds 30 september 2015 na de verkoop van VIVAT en de verhangning van de Volksbank geen dochtermaatschappijen en derhalve geen operationele en risicodragende bedrijfsmatige activiteiten meer. Binnen SRH zijn geen specifieke risico comités ingesteld. De raad van bestuur van SRH is het hoogste orgaan dat operationeel toezicht houdt op de risico's binnen SRH. De belangrijkste risico-onderwerpen worden door de raad van bestuur afgestemd met de algemene vergadering van aandeelhouders.

De afbouw van de organisatie van SRH is in 2017 voortgezet. In dit kader past de uitbesteding van activiteiten aan externe dienstverleners, zoals op het gebied van administratie en verslaggeving, juridische en fiscale advisering en IT. Met de beperkte bezetting blijft naleving van de interne beheersingsmaatregelen daar waar die in een kleine organisatie nog mogelijk zijn, zoals het vierogenprincipe, van groot belang. Deze maatregelen worden stringenter toegepast.

5.2 Procesrisico

Voornamelijk in vervolg op de nationalisatie is tegen SRH een aantal juridische procedures ingesteld. In verband met deze procedures loopt SRH een financieel risico. Voor een beschrijving van deze procedures en de daarmee verbonden mogelijke financiële risico's wordt verwezen naar de inleiding (paragraaf 1.2 onder 'Gerechtelijke procedures naar aanleiding van de nationalisatie') en de toelichting 'juridische procedures en onderzoeken' onder de 'niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa' in de jaarrekening.

In 2017 heeft de focus van SRH gelegen op de verdere afbouw van haar organisatie, waarbij het voeren van juridische procedures van belang blijft. De juridische procedures worden door SRH gevoerd in overleg met haar aandeelhouder, het ministerie van Financiën. Schikkingen komen eveneens tot stand met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de statuten en de reglementen.

SRH maakt voor het voeren van juridische procedures gebruik van ervaren interne juristen en externe advocaten. Hierdoor mitigeert SRH de risico's die zijn verbonden aan het voeren van juridische procedures, zoals bijvoorbeeld het in acht nemen van de daarvoor geldende vervaltermijnen.

5.3 Kapitalisatie

Met de verkoop van de dochtermaatschappijen stuurt SRH voor wat betreft de kapitalisatie alleen nog op de omvang en de bescherming van het eigen vermogen.

In 2017 bleef het totale eigen vermogen van SRH stabiel op € 1,8 miljard.

5.4 Liquiditeitsmanagement en financiering

Het belangrijkste actief van SRH vormt de vordering op de Staat van € 1,8 miljard.

De activiteiten van SRH zijn gericht op de afwikkeling van werkzaamheden die verband houden met haar historie als houdster van aandelen in financiële instellingen. SRH heeft de haar ter beschikking staande resterende middelen volledig uitgezet op een rekening-courant bij SNS Bank, onderdeel van de Volksbank. SRH loopt geen valuta-, koers- of liquiditeitsrisico's en maakt daarom geen gebruik van financiële instrumenten om dergelijke risico's af te dekken.

Afgezet tegen de operationele activiteiten beschikt SRH over een ruime voorraad liquide middelen. Deze liquide middelen worden ruim voldoende geacht om de operationele activiteiten van SRH in de komende jaren te kunnen uitvoeren. SRH kan tevens uitbetaling van (een deel van) de vordering op de Staat verlangen indien haar liquiditeitspositie dit noodzakelijk maakt.

SRH is betrokken bij rechtszaken. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat SRH in de toekomst in nieuwe juridische

procedures zal worden betrokken. Hoewel het niet mogelijk is de uitkomst van lopende of dreigende juridische procedures te voorspellen, is de raad van bestuur van mening - op grond van de informatie die thans beschikbaar is en na raadpleging van externe juridische adviseurs - dat niet valt uit te sluiten dat de uitkomsten van deze procedures materieel nadelige gevolgen zullen hebben voor de financiële positie of bedrijfsresultaten van SRH.

5.5 Marktrisico

Rente- en kasstroomrisico

SRH ontvangt momenteel een negatieve rente op haar saldo liquide middelen (rekening-courant) dat zij heeft ondergebracht bij SNS Bank. SRH acht de bescherming van de nominale hoofdsom van haar liquide middelen belangrijker dan het halen van een hoger rendement waartegenover een hoger risico zou staan.

Valutarisico

SRH is werkzaam in Nederland en voert geen transacties uit in andere valuta dan de euro. SRH loopt derhalve geen valutarisico.

Handtekeningen

Utrecht, 12 april 2018

Raad van bestuur

H.M. de Mol van Otterloo (voorzitter)

G.J.H. Broekers

Jaarrekening

Jaarrekening	12
Balans	13
Winst- en verliesrekening	13
Kasstroomoverzicht	14
Grondslagen van waardering activa en passiva en de resultaatbepaling	15
Algemene informatie	15
Algemene grondslagen	16
Grondslagen voor waardering van activa en passiva	16
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	18
Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	18
Kredietrisico	18
Toelichtingen op individuele posten van de balans	19
1 Financiële vaste activa	19
2 Vorderingen	19
3 Liquide middelen	20
4 Eigen vermogen	20
5 Kortlopende schulden	21
6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa	22
Toelichtingen op individuele posten van de winst- en verliesrekening	23
7 Netto omzet	23
8 Lonen en salarissen	23
9 Overige bedrijfskosten	24
10 Financiële baten en lasten	24
11 Belastingen	24
Overige toelichtingen op de winst- en verliesrekening	25
12 Transacties met verbonden partijen	25
13 Accountantskosten	25

Balans

Voor resultaatbestemming en in duizenden euro's	Toelichting ¹	2017	2016
Activa			
Financiële vaste activa	1		
Vordering Nederlandse Staat		<u>1.762.110</u>	<u>1.599.553</u>
		1.762.110	1.599.553
Vlottende activa			
Vorderingen	2	3.135	23.531
Liquide middelen	3	<u>39.171</u>	<u>185.977</u>
		42.306	209.508
Totaal activa		1.804.416	1.809.061
Passiva			
Eigen vermogen	4		
Geplaatst aandelenkapitaal		468.821	468.821
Agio reserve		5.475.636	5.475.636
Overige reserves		-4.137.812	-4.126.772
Onverdeeld resultaat		<u>-2.905</u>	<u>-11.039</u>
		1.803.740	1.806.646
Kortlopende schulden	5	676	2.415
Totaal passiva		1.804.416	1.809.061

¹ De bij de balansposten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans

Winst- en verliesrekening

In duizenden euro's	Toelichting ¹	2017	2016
Netto omzet	7	--	--
Som der bedrijfsopbrengsten		--	--
Lonen en salarissen, inclusief sociale lasten en pensioenlasten	8	946	1.402
Overige bedrijfskosten	9	3.634	7.169
Som der bedrijfslasten		4.580	8.571
Bedrijfsresultaat		-4.580	-8.571
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		1.675	2.641
Financiële baten en lasten	10	1.675	2.641
Resultaat voor belastingen		-2.905	-5.930
Belastingen	11	--	5.109
Nettoresultaat na belastingen		-2.905	-11.039

¹ De bij de resultaatposten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de winst- en verliesrekening

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor belastingen	-2.905	-5.930
Aanpassingen voor:		
Mutaties in overige voorzieningen en belastinglatenties	--	-82.368
Betaalde / ontvangen belastingen	--	-5.109
Mutaties in operationele activa en passiva:		
Mutatie overige vorderingen en schulden Nederlandse Staat	-162.557	316.553
Mutatie overige operationele activiteiten	-18.656	-37.169
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	-146.806	185.977
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	--	--
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	--	--
Netto toename (+) of afname (-) geldmiddelen en kasequivalenten	-146.806	185.977
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari	185.977	--
Mutatie van geldmiddelen en kasequivalenten	-146.806	185.977
Geldmiddelen en kasequivalenten op 31 december	39.171	185.977

Grondslagen van waardering activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemene informatie

Statutaire zetel

SRH N.V. (hierna te noemen 'SRH'), opgericht en gevestigd in Nederland en ingeschreven onder nummer 16062627 bij de Kamer van Koophandel, is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht met statutaire zetel te Utrecht. Het kantooradres van SRH is Croeselaan 1, 3521 BJ Utrecht.

Groepsverhoudingen

Alle aandelen in SRH worden gehouden door de Staat der Nederlanden (de 'Staat').

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders op 17 mei 2018. Na vaststelling wordt de jaarrekening overeenkomstig het daarover in de wet bepaalde gepubliceerd.

Activiteiten

SRH heeft sinds 30 september 2015 geen dochtermaatschappijen meer en ontplooit derhalve geen operationele bedrijfsactiviteiten meer. Haar activiteiten bestaan uit het afwickelen van de werkzaamheden die verband houden met haar historie als houdster van aandelen in financiële instellingen, onder meer voortvloeiend uit de onteigening van door haar uitgegeven aandelen en obligaties bij de nationalisatie van SNS REAAL N.V. in 2013. Met name betreft dit activiteiten in het kader van het voeren van juridische procedures en het ontmantelen van de laatste (financiële) verbondenheden met haar voormalige dochtermaatschappijen, voor zover dat mogelijk is.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling omdat de afbouw van de organisatie, waaronder begrepen het voeren van juridische procedures, naar verwachting nog enige jaren zal duren.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van SRH zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. De feitelijke uitkomsten kunnen van deze schattingen afwijken.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen, natuurlijke personen en overige maatschappijen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen, natuurlijke personen en overige maatschappijen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden en de aandeelhouder van SRH en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen zijn aangegaan onder normale marktvoorwaarden.

Algemene grondslagen

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (BW), Boek 2 Titel 9. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de nominale waarde, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

In de balans en de winst-en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Valuta

Functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's (€), wat tevens de functionele valuta is van de Vennootschap. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders aangegeven.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen, alsmede gekochte leningen die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien bij de verstrekking van leningen sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht als onderdeel van de effectieve rente. Ook transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering en als onderdeel van de effectieve rente ten laste van het resultaat gebracht. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

De Vennoetschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een financieel vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Bij financiële activa die zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor was opgenomen, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er, op basis van de effectieve rente, rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Onder liquide middelen zijn begrepen de banktegoeden (rekening-courant) met een resterende looptijd korter dan twaalf maanden. De waardering van liquide middelen geschiedt tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Indien SRH eigen aandelen inkoop, wordt de verkrijgingsprijs van de ingekochte aandelen in mindering gebracht op de overige reserves, of op andere reserves mits de statuten dit toestaan, totdat deze aandelen worden ingetrokken of worden verkocht. Indien ingekochte aandelen worden verkocht, komt de opbrengst uit verkoop ten gunste van de overige reserves of andere reserves in het eigen vermogen. De opbrengst komt ten gunste van de reserve waarop eerder de inkoop van deze aandelen in mindering is gebracht.

Kosten die direct samenhangen met de inkoop, verkoop en/of uitgifte van nieuwe aandelen worden rechtstreeks ten laste gebracht van het eigen vermogen, onder verrekening van relevante winstbelastingeffecten.

Geplaatst aandelenkapitaal en agioreserve

Het aandelenkapitaal bestaat uit de geplaatste en volgestorte gewone aandelen. De agioreserve betreft het gestorte kapitaal dat in aanvulling op de nominale waarde op de uitgegeven gewone aandelen is gestort. De kosten die direct zijn toe te rekenen aan de uitgifte van eigen vermogensinstrumenten worden, na aftrek van belasting, in mindering gebracht op de emissieopbrengst.

Overige reserves

De overige reserves bestaan met name uit de resultaten uit voorgaande jaren van SRH.

Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen wanneer sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichting een uitstroom van economische middelen noodzakelijk is en een betrouwbare schatting van de omvang van de verplichting kan worden gemaakt. De voorzieningen worden gewaardeerd op de nominale waarde van de verwachte toekomstige kasstromen. Dotaties en eventuele latere vrijvallen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Voorziening voor juridische geschillen

SRH treft een voorziening voor gerechtelijke procedures voor de geschatte verplichting op de balansdatum met betrekking tot lopende juridische procedures. De voorziening omvat een schatting van de juridische kosten en in de loop van de juridische procedures te verrichten betalingen, voor zover het waarschijnlijk is dat op de balansdatum een verplichting bestaat en een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de verplichting.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Lonen en salarissen

Lonen en salarissen, inclusief sociale lasten en van toepassing zijnde pensioenpremies worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit. Lonen en salarissen omvatten mede de kosten van tijdelijk ingehuurd personeel.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen. Rentelasten vanuit een negatief rentepercentage op de rekening-courant bij banken worden verwerkt als negatieve rentebaten.

Winstbelastingen

De winstbelasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie en verrekenbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingvordering opgenomen indien het waarschijnlijk is dat voldoende fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale balanswaardering wordt een latente belastingpositie opgenomen.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Kredietrisico

SRH kent een kredietrisico op de Nederlandse Staat vanuit haar vordering op de Staat en haar liquide middelen in de vorm van een rekening-courant bij de Volksbank. Gezien de hoge creditrating van de Staat (AAA van onder andere Moody's) wordt dit risico zeer laag ingeschat. SRH heeft derhalve geen aanvullende maatregelen genomen in het kader van het mitigeren van het kredietrisico.

Het totale maximale kredietrisico ultimo 2017 bedraagt € 1.804 miljoen (2016: € 1.809 miljoen).

Toelichtingen op individuele posten van de balans

1 Financiële vaste activa

Verloop financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

In duizenden euro's	Vordering op Nederlandse Staat
Stand per 1 januari 2017	1.599.553
Aanvullende verstrekking	161.000
Rentebijdriving	1.557
Stand per 31 december 2017	1.762.110

Vordering op Nederlandse Staat

De vordering die in de financiële vaste activa is opgenomen betreft een vordering op de Staat. Op 30 september 2015 zijn de aandelen SNS Bank overgedragen aan de Staat voor een prijs van €2,7 miljard zoals door de minister aangekondigd in de Kamerbrief van 28 augustus 2015. Na verrekening met de overbruggingslening van de Staat van €1,1 miljard resteerde een vordering van SRH op de Staat van €1,6 miljard. Indien SRH op enig moment in de toekomst niet uit haar eigen middelen aan haar huidige of toekomstige betalingsverplichtingen kan voldoen en indien deze verplichtingen zijn ontstaan uit of direct gerelateerd zijn aan een handeling die verricht was voor 30 september 2015, kan de prijs onder bepaalde omstandigheden worden aangepast op basis van een bindende toetsing door een investeringsbank.

De vordering betreft een lening met een looptijd van 30 jaar (aflooptdatum 30 september 2045). Er is voor gekozen om de hele lening voor een renteperiode van 5 jaar vast te leggen (rentevervaldatum 30 september 2020) tegen een rentepercentage van 0,094%. SRH heeft de mogelijkheid om na afloop van deze periode andere rentelooptijden voor leningdelen te kiezen. SRH kan uitbetaling van (een deel van) de vordering verlangen indien haar liquiditeitspositie dit noodzakelijk maakt. Voor zover nodig zal het betreffende bedrag dan eerst moeten worden omgezet naar het direct opeisbare leningdeel. Voor die omzetting geldt een boeteclausule, zijnde het verschil tussen de nominale waarde van het betreffende leningdeel en de op dat moment geldende marktwaarde van het betreffende leningdeel. De Staat mag de lening op elk moment zonder boeterente terugbetalen.

Na aflossing van de achtergestelde leningen door VIVAT en de afwikkeling van de discussie rond de pensioenindexatieverplichtingen in 2016 is in overleg met de Staat besloten om een deel van het opgelopen saldo liquide middelen, een bedrag van €161 miljoen, uit te zetten bij de Staat en de vordering van SRH op de Staat met een gelijk bedrag te verhogen.

De reële waarde van de in de balans opgenomen vordering, verantwoord onder financiële vaste activa, bedraagt €1.794 miljoen (2016: €1.644 miljoen).

2 Vorderingen

Specificatie vorderingen

De vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In duizenden euro's	2017	2016
Te vorderen vennootschapsbelastingen	1.394	10.557
Te vereffenen vennootschapsbelasting met de Volksbank	--	10.267
Overige vorderingen	--	1.654
Overlopende activa	1.741	1.053
Overige vorderingen	3.135	23.531

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. Alle vorderingen worden geacht een looptijd korter dan een jaar te hebben.

Te vorderen vennootschapsbelastingen

Tot 30 juni 2015 vormde SRH samen met een belangrijk deel van haar (voormalige) groepsmaatschappijen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, alsmede een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Voor de fiscale eenheid voor de omzetbelasting geldt dat deze voortduurde tot en met 30 september 2015 betreffende de fiscale eenheid tussen SRH en de Volksbank en haar dochtermaatschappijen. Alle belastingverplichtingen en –vorderingen uit hoofde van deze fiscale eenheid zijn definitief afgerekend.

De vennootschapsbelasting is inclusief ingehouden dividendbelasting, die wordt geregeld door middel van de aangifte vennootschapsbelasting. De aanslagen vennootschapsbelasting tot en met het jaar 2016 staan onherroepelijk vast. Alle belastingverplichtingen en –vorderingen uit hoofde van deze fiscale eenheid zijn definitief afgerekend.

Ultimo 2017 beschikt SRH nog over fiscaal compensabele verliezen ter grootte van circa € 11 miljoen (2016: € 6 miljoen) en verrekenbare tijdelijke verschillen van circa € 26 miljoen (ultimo 2016: € 27 miljoen). Aangezien in de komende jaren naar verwachting geen fiscale winst beschikbaar zal zijn om deze verrekenbare verliezen en verrekenbare tijdelijke verschillen te compenseren, is ultimo 2017 voor deze posten geen latente belastingvordering in de jaarrekening opgenomen.

Overlopende activa

De overlopende activa betroffen met name vooruitbetaalde kosten en nog te ontvangen inkomsten waaronder de rentevergoeding op de vordering op de Nederlandse Staat en nog te ontvangen belastingrente van de Belastingdienst.

3 Liquide middelen

Specificatie liquide middelen

in duizenden euro's	2017	2016
Kortlopende banktegoeden	39.171	185.977
Kasmiddelen	--	--
Totaal	39.171	185.977

Omdat na de aflossing van de achtergestelde leningen door VIVAT en de afwikkeling van de discussie rond de pensioen-indexatieverplichtingen in 2016 het saldo op de rekening-courant van SRH bij SNS Bank fors was toegenomen is in overleg met de Staat besloten om een deel van het saldo uit te zetten bij de Staat door de vordering van SRH op de Staat met een bedrag van € 161 miljoen te verhogen. Op de bankrekening bij SNS Bank is sprake van een negatief rentetarief van 0,4%. Deze rentelasten worden verantwoord als negatieve rentebaten.

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking.

4 Eigen vermogen

Overzicht mutaties eigen vermogen

In duizenden euro's	Geplaatst kapitaal	Agio-reserve	Reële waarde reserve	Wettelijke reserve deelnemingen	Overige wettelijke reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2017	468.821	5.475.636	--	--	--	-4.126.772	-11.039	1.806.646
Overboeking nettoresultaat 2016	--	--	--	--	--	-11.039	11.039	--
Nettoresultaat 2017	--	--	--	--	--	--	-2.905	-2.905
Stand per 31 december 2017	468.821	5.475.636	--	--	--	-4.137.812	-2.905	1.803.740

Geplaatst kapitaal

Het geplaatste kapitaal is volgestort en bestaat uit alleen gewone aandelen. De nominale waarde van de gewone aandelen is € 1,63 per aandeel.

Specificatie geplaatst kapitaal

	Aantal gewone aandelen		Bedrag gewone aandelen (in € duizenden)	
	2017	2016	2017	2016
Maatschappelijk aandelenkapitaal	1.044.005.149	1.044.005.149	1.701.728	1.701.728
Aandelenkapitaal in portefeuille	756.385.276	756.385.276	1.232.908	1.232.908
Totaal eind van het jaar	287.619.873	287.619.873	468.820	468.820

Verloop geplaatst kapitaal

	Aantal gewone aandelen		Bedrag gewone aandelen (in € duizenden)	
	2017	2016	2017	2016
Aandelen begin van het jaar	287.619.873	287.619.873	468.820	468.820
Transacties met aandeelhouder	--	--	--	--
Uitgegeven per 31 december	287.619.873	287.619.873	468.820	468.820

Agioreserve

De agioreserve bestaat uit de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van deze aandelen (opbrengsten boven pari).

Onverdeeld resultaat

Het resultaat na belastingen over 2017 is opgenomen in de post onverdeeld resultaat van het eigen vermogen.

Voorstel resultaatbestemming

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van SRH wordt voorgesteld het resultaat na belastingen over 2017 volledig in mindering te brengen op de overige reserves.

5 Kortlopende schulden

Specificatie kortlopende schulden

De kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

In duizenden euro's	2017	2016
Overige schulden	676	2.415
Totaal kortlopende schulden	676	2.415

Alle kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan een jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. De kortlopende schulden betreffen met name transitorische kosten en crediteuren.

6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa

Juridische procedures en onderzoeken

Algemeen

SRH is betrokken bij procedures en onderzoeken naar aanleiding van de nationalisatie en bij rechtszaken die reeds voor de nationalisatie aanhangig waren en waarvoor de nationalisatie aldus geen aanleiding vormde. Los van deze procedures zijn er nog andere partijen die SRH aansprakelijk hebben gesteld. Door deze partijen zijn echter (nog) geen procedures gestart. De vermeende aansprakelijkheid is door SRH in alle gevallen als ongegrond van de hand gewezen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat SRH in de toekomst in nieuwe juridische procedures zal worden betrokken. Met betrekking tot de procedures en onderzoeken naar aanleiding van de nationalisatie waar SRH bij betrokken is, is op dit moment nog geen inschatting te maken van de kans dat mogelijke juridische procedures tot een verplichting voor SRH zullen leiden, noch is een inschatting te maken van de hoogte van de (mogelijke) financiële impact van deze procedures op SRH. Om die reden zijn ten aanzien van mogelijke juridische procedures geen voorzieningen gevormd. Hoewel het niet mogelijk is de uitkomst van lopende of dreigende juridische procedures te voorspellen, is de raad van bestuur van mening - op grond van de informatie die thans beschikbaar is en na raadpleging van externe juridische adviseurs - dat het niet valt uit te sluiten dat de uitkomsten van deze procedures een materiële negatieve financiële impact zouden kunnen hebben op de vermogenspositie, resultaten en/of kasstromen van SRH. Hierna benoemen wij de relevante onderzoeken op dit moment die allen verband houden met de nationalisatie.

Gerechtelijke procedures naar aanleiding van de nationalisatie

Enquêteprocedure Vereniging van Effectenbezitters

Op 6 november 2014 heeft de Vereniging van Effectenbezitters (de 'VEB') bij de Ondernemingskamer te Amsterdam een verzoekschrift ingediend tot het houden van een enquête naar het beleid van SNS REAAL, thans SRH, SNS Bank, thans de Volksbank, en het voormalige SNS Property Finance, thans Propertize, over de periode 2006 tot en met het moment waarop de enquête is afgerond. De Ondernemingskamer zal over het verzoek een beslissing nemen.

Stichting Beheer SNS REAAL

Stichting Beheer SNS REAAL heeft op 11 november 2013 bij de rechtbank Amsterdam een verzoek gedaan tot het houden van een voorlopig getuigenverhoor. De Hoge Raad heeft inmiddels de vorderingen van de Stichting afgewezen.

Voorts heeft de Stichting bij dagvaarding van 23 februari 2015 SRH gedagvaard ter verkrijging van een verklaring voor recht omtrent de status van de door haar in 2008 uitgegeven Core Tier 1 Capital Securities. De procedure wordt thans in hoger beroep behandeld voor het Hof Amsterdam.

Overige gerechtelijke procedures relevant voor SRH

Verder zijn er nog procedures waarbij SRH geen (proces)partij of rechtstreeks onderwerp van onderzoek is maar waarvan het verloop en de uitkomst mogelijk materiële invloed kunnen hebben op de positie van SRH.

Dit geldt allereerst voor de door voormalige rechthebbenden van de onteigende effecten en vermogensbestanddelen gestarte schadeloosstellingsprocedure bij de Ondernemingskamer. De Ondernemingskamer heeft bepaald dat de waarde van de onteigende effecten en vermogensbestanddelen dient te worden vastgesteld door deskundigenonderzoek. In dat verband heeft de Ondernemingskamer drie deskundigen benoemd, die de waarde van de onteigende effecten en vermogensbestanddelen zullen bepalen. Een eventuele uit deze procedure voortvloeiende schadeloosstelling wordt voldaan door de Staat.

Daarnaast heeft een aantal partijen de uitkomst van de beroepsprocedure bij de Raad van State, waarbij het onteigeningsbesluit in stand is gelaten, ter toetsing voorgelegd aan het EHRM. De klachten van de partijen zijn (gedeeltelijk) niet ontvankelijk verklaard, maar deze kunnen na het onherroepelijk eindigen van de schadeloosstellingsprocedure alsnog worden ingesteld.

Garantie- en compensatiestelsels

Alle garanties in de zin van artikel 2:403 BW die SRH voor haar voormalige dochtermaatschappijen had gesteld, zijn ingetrokken. SRH heeft tevens de overblijvende aansprakelijkheid uit hoofde van deze garanties ingetrokken, na het voornemen daartoe te hebben aangekondigd in een landelijk verspreid dagblad. Enkele schuldeisers van Propertize en van een dochtermaatschappij van Propertize, PRPZ Financiering Participaties B.V., hebben binnen de daartoe geldende wettelijke termijn verzet aangetekend tegen intrekking van de overblijvende aansprakelijkheid. Voor deze schuldeisers is de overblijvende aansprakelijkheid (nog) niet geëindigd. Over de vraag of het verzet van de betreffende schuldeisers al dan niet gegrond is, heeft SRH geprocedeerd. De vordering van SRH is echter afgewezen.

Looptijd toekomstige minimale betalingsverplichtingen operationele leasecontracten

in duizenden euro's	2017	2016
< 1 jaar	56	53
1 - 5 jaar	--	--
> 5 jaar	--	--
Totaal	56	53

SRH huurt als onderhuurder bedrijfsruimte van de Volksbank. De huurkosten worden verantwoord onder de operationele lasten. De huurovereenkomst is maandelijks opzegbaar met een opzegtermijn van 6 maanden en loopt tot uiterlijk 30 juni 2026, waarna deze zonder nadere opzegging van huurder of verhuurder zal worden beëindigd.

Toelichtingen op individuele posten van de winst- en verliesrekening

7 Netto omzet

SRH heeft geen bedrijfsmatige activiteiten en genereert derhalve geen omzet.

8 Lonen en salarissen

In duizenden euro's	2017	2016
Doorbelaste lonen, salarissen en vergoedingen	946	1.402
Totaal	946	1.402

SRH heeft ultimo 2017 geen personeel in dienst. Een aantal medewerkers (2,6 fte) was tot ultimo 2017 in dienst bij de Volksbank en gedetacheerd bij SRH. De kosten voor lonen en salarissen werden integraal aan SRH doorbelast. De salarissen omvatten mede de kosten van tijdelijk ingehuurd personeel van €0,4 miljoen (2016: €0,3 miljoen). Het gemiddeld aantal in totaal bij SRH werkzame fte's in 2017 was 6,0 (2016: 9,2).

Bezoldiging bestuurders

De bezoldiging van bestuurders omvat grotendeels periodiek betaalde managementfees. In 2016 omvatte deze deels nog periodiek betaalde beloningen, zoals salarissen, vakantiegeld en sociale lasten, beloningen betaalbaar op termijn, zoals pensioenlasten en uitkeringen bij beëindiging van het dienstverband.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale beloning van bestuurders.

In duizenden euro's	2017	2016
Jaarinkomen bestaande uit vaste beloningen (inclusief diverse onkosten)	121	385
Pensioenopbouw	--	10
Beëindigingsvergoeding	--	--
Totaal	121	395

Er is over 2017 geen variabele beloning toegekend aan de bestuurders, evenals over 2016.

9 Overige bedrijfskosten

Specificatie overige bedrijfskosten

In duizenden euro's	2017	2016
Huisvestings- en automatiseringskosten	169	277
Kosten marketing en public relations	55	78
Kosten externe adviseurs	2.595	3.821
Overige kosten	815	2.993
Totaal	3.634	7.169

De overige bedrijfskosten zijn in 2017 over de hele linie lager dan in 2016. De grootste daling betreft de overige kosten, vooral verklaard door de afwezigheid in 2017 van de door NLF1 aan SRH in rekening gebrachte kosten en van de herstructureringslasten als gevolg van de splitsing van SRH. De fors lagere kosten externe adviseurs wordt vooral verklaard doordat in 2017 op minder onderwerpen extern advies noodzakelijk was en omdat op een aantal juridische procedures door de status van de betreffende procedures minder ondersteuning noodzakelijk was. De huisvestings- en automatiseringskosten zijn in 2017 vooral lager ten opzichte van 2016 omdat in 2016 nog een migratie heeft plaatsgevonden naar een nieuwe IT-dienstverlener.

10 Financiële baten en lasten

Specificatie rentebaten

In duizenden euro's	2017	2016
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.019	3.390
Negatieve rentebaten	-344	-749
Totaal	1.675	2.641

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Betreft gerealiseerde rentebaten op de uitstaande vordering bij de Staat en vergoede belastingrente. Vanaf 1 januari 2016 brengt SNS Bank een negatieve rente in rekening op de rekening-courant van SRH. Deze rentelasten worden als negatieve rentebaten in de jaarrekening verantwoord. De rentebaten zijn lager als gevolg van de aflossing van de achtergestelde leningen door VIVAT per 1 februari 2016 en per 7 juli 2016.

11 Belastingen

Specificatie belastingen

In duizenden euro's	2017	2016
Acute vennootschapsbelasting huidig boekjaar	--	1.585
Vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	--	-5.457
Belastingrente navordering	--	-1.237
Belastingen	--	-5.109

Aangezien het verlies over 2017 niet achterwaarts verrekenbaar en naar verwachting ook niet voorwaarts verrekenbaar is, is ter zake van het verlies over 2017 geen belastingbaten verantwoord. In 2016 is nog sprake geweest van een correctie in de vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren van €5,5 miljoen, waarover belastingrente diende te worden betaald. Deze correctie betrof de in de aangifte vennootschapsbelasting 2010 ten onrechte te veel verrekende dividendbelasting, zoals eind 2016 is geconstateerd. Het bedrag van €17,7 miljoen inclusief €2,3 miljoen aan opgelopen belastingrente tot en met 2014 is vanwege het materiële belang voor de jaarrekening 2016 verwerkt als rechtstreekse mutatie in het beginvermogen per 1 januari 2015. De belastingrente had betrekking op de navordering dividendbelasting en betrof de rente over de jaren 2015 en 2016. Deze aanslag is in 2017 voldaan.

Aansluiting tussen het nominale en effectieve belastingpercentage

In duizenden euro's	2016	2015
Nominaal belastingpercentage	25,0%	25,0%
Resultaat voor belasting	-2.905	-5.930
Nominaal belastingbedrag	-726	-1.483
Vrijstellingen	--	-102
Correcties voorgaande jaren	--	5.457
Belastingrente navordering	--	1.237
Correctie niet te compenseren verliezen	726	--
Totaal	--	5.109
Effectief belastingpercentage	0%	-86.2%

Overige toelichtingen op de winst- en verliesrekening

12 Transacties met verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

De verbonden partijen van SRH zijn de aandeelhouder, de Staat en de leden van de raad van bestuur inclusief naaste familieleden. De relaties met deze verbonden partijen zijn, voor zover aanwezig, vooral op het gebied van administratieve relaties.

Transacties met verbonden partijen hebben plaatsgevonden op marktconforme voorwaarden, behalve indien anders vermeld. Bij de transacties met verbonden partijen is voldaan aan best practice-bepalingen 2.7.3 en 2.7.4 van de Code.

Posities en transacties tussen SRH, de Nederlandse Staat en NLF

Ultimo 2017 heeft SRH een vordering op de Nederlandse Staat van € 1.762 miljoen (voor meer informatie, zie toelichting bij financiële vaste activa).

Op 19 mei 2017 heeft de Stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen ('NLF') de aandelen van SRH laten decertificeren, waarna NLF de aandelen heeft overgedragen aan de Staat. Sinds deze datum is de Staat aandeelhouder van SRH. Materiële besluiten worden genomen na intern beraad met dan wel goedkeuring van het ministerie van Financiën, conform de governance van SRH.

13 Accountantskosten

De honoraria voor de accountantsorganisatie belast met de controle van de jaarrekening, EY, zijn als volgt onder te verdelen:

Toelichting accountantskosten

In duizenden euro's, exclusief van toepassing zijnde btw	KPMG Accountants N.V.		EY		Totaal	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Onderzoek van de jaarrekening, waaronder de controle van de statutaire jaarrekeningen en overige statutaire controles van dochtermaatschappijen en andere geconsolideerde maatschappijen	--	23	43	55	43	78
Andere controlediensten	--	6	--	--	--	6
Adviesdiensten op fiscaal terrein	--	--	--	--	--	--
Andere niet-controlediensten	--	--	--	--	--	--
Totaal	--	29	43	55	43	84

De accountantskosten voor 2017 zijn gedaald ten opzichte van 2016 omdat de jaarrekeningcontrole 2017 minder complex is geworden dan in 2016 door de splitsing van SRH en de afbouw van de activiteiten. De jaarrekening over het boekjaar 2015 is de laatste jaarrekening geweest die door KPMG is gecontroleerd. Vanaf boekjaar 2016 vindt de jaarrekeningcontrole plaats door EY. De kosten van EY in 2017 betreffen de honoraria met betrekking tot de controle van het boekjaar 2017. De honoraria betreffen de kosten voor de dienstverlening welke betrekking hebben op het betreffende boekjaar.

In 2017 is geen sprake geweest van andere controlediensten.

Handtekeningen

Utrecht, 12 april 2018

Raad van bestuur

H.M. de Mol van Otterloo (voorzitter)

G.J.H. Broekers

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winst- en verliesbestemming

De verliesverdeling zal worden bepaald in overeenstemming met artikel 25.4 van de statuten van SRH N.V., zoals geldend per 31 december 2017.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van bestuur van SRH N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van SRH N.V. te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van SRH N.V. (hierna SRH of de vennootschap) op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de winst- en verliesrekening over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van SRH zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 12 april 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs A.B. Roeders RA